

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kestävä kaupunki -ohjelman kokeilut II: Sosiaalinen kestävyys

Www-sivut kestavakaupunki.fi
Twitter [@kestavakaupunki](https://twitter.com/kestavakaupunki), [#kestäväkaupunki](https://twitter.com/kestavakaupunki)
Virtuaalikortteli virtuaalikortteli.kestavakaupunki.fi

Pupu, bunny, 'arnab – osallisuus monikulttuurisessa kaupunkiympäristössä

Hanke lisäsi vieraskielisten ja eri kulttuuritaustaisten asukkaiden osallistumista kaavoitukseen sekä kannusti tarkastelemaan omaa asuinalueita ja esittämään mielipiteen sen kehittämisestä. Siinä kerättiin asukkaiden kokemuksia, näkemyksiä ja ideoita Pupuhuudan alueen kehittämisestä asemakaavanvalmisteluvaiheessa.

Tulokset

- Lisättiin alueen eri kulttuuritaustaisten asukkaiden ymmärrystä suunnittelusta ja asemakaavaprosessista sekä saatiin ideoita ja toiveita asemakaavatyön pohjaksi.
- Tehtiin asemakaavaprosessista kertova animaatiovideo ja koottiin alueen harrastusmahdollisuuksista karttaesite.
- Hankkeen yhteistyöryhmänä toimi asukastiimi, jonka kanssa yhteistyö jatkuu.

Vaikutukset

- Eri kulttuuritaustaisten osallisuuden paraneminen.
- Oivalluksia monikulttuurisessa kaupunkiympäristössä toimimiseen:
 - selkokielisyys
 - kulttuurin ymmärtämisen merkitys
 - ”kokemusasiantuntijuus”
 - kasvokkain kohtaamisen merkitys

Yhteistyössä

- Jyväskylän kaupunki
- Mapita Oy
- Monikulttuurikeskus Gloria ry
- Ympäristöministeriö

Maahanmuuttajataustaisten osallistuminen oman ympäristönsä kehittämiseen

Maahan muuttaneet eivät osallistu kaupungin kehittämiseen ja heidän äänensä ei tule kuulluksi. Keskusteltiin viiden järjestön kanssa osallistumisen haasteista ja haettiin ratkaisuehdotuksia. Haasteina on muun muassa osallistumisen kulttuurin puute, kielitaito ja tiedon saanti osallistumismahdollisuuksista.

Tulokset

- Malli maahan muuttaneiden ja muunkielisten kaupunkilaisten huomioimiseksi vuorovaikutustilaisuuksissa.
- Animoitu ja selkokieline Osallistu Helsingin suunnitteluun -video.
- Hyvät yhteistyösuhteet järjestöjen kanssa.
- Kolmen illan pituinen Uutta Itä-Helsinkiä -verkkotapahtuma.

Vaikutukset

- Malli on monistettavissa muuallekin kuin vain maahanmuuttajatyöhön
- Video rohkaisee osallistumaan tapahtumiin ja verkko-osallistumisen muotoihin.
- Päänavaus selkokielen koulutukseen ja käyttöönottoon toimialalla.
- Jatkohankkeina Malmin keskustan kehittäminen ja Puhoksen ostarin asemakaavoituksen aloitusvaiheen toteutus.

Yhteistyössä

- Helsingin kaupunki
- Järjestöt: Culturax, Moniheli, Nicehearts, naapuriäidit, Monic, Al birr, Pakolaisapu
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Asuinalueiden eriytymiskehityksen seurantatyökalun seudullistaminen

Hankkeessa seudullistettiin Tampereella kehitettyä työkalua ja selvitettiin, onko kaupunkiseudulla havaittavissa eriytymistä ja millaisia erityispiirteitä siihen liittyy. Lisäksi haluttiin laatia toimenpidesuosituksia sen hallintaan. Seudun kuntien hallintaa eriytymiskehityksestä tuettiin luomalla seudullinen seurantatyökalu. Seurannan tuloksia hyödynnetään mm. seudullisen asuntopolitiikan määrittämisessä ja hyvinvointipalvelujen suunnittelussa.

Tulokset

- Tunnistettiin, että seudulle on syntynyt selkeitä korkean ja matalan hyvinvoinnin keskittymiä, ja asuinalueiden välillä on nähtävillä eriytymistä väestö- ja asuinrakennuskannassa.
- Laadittiin suosituksia eriytymisen seurantaan ja seudulliseen yhteiskehittämiseen, ja kunta- ja aluekohtaisia sekä kaupunginosa- ja korttelitasoisia toimenpidesuosituksia eriytymisen ehkäisyyn ja lieventämiseen.

Vaikutukset

- Asuinalueiden eriytymisen tilaa seurataan säännöllisesti seudullisella työkalulla.
- Asuinalueiden suunnittelun ja kehittämisen perustana on monialainen ja poikkihallinnollinen yhteistyö.
- Tärkeää on kehittää palveluita asukkaiden tarpeiden mukaan, ja että toimenpiteet tukevat seudun tasapainoista kehitystä ja vaikuttavat alueelliseen eriytymiskehitykseen.

Yhteistyössä

- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
- Seudun kunnat
- Kuntayhtymän maankäytön ja asumisen sekä hyvinvointipalveluiden työryhmä
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

KESTÄVÄN ASUMISEN KUMMIKOEILU

Kestävän asumisen kummikokeilu

Kokeilu lisäsi koettua yhteisöllisyyttä ja arjen kestäviä valintoja kahdessa Y-Säätiön asuinyhteisössä pääkaupunkiseudulla. Tarkoituksena oli luoda kestävän asumisen kummitoiminnan malli.

Tulokset

- 42 tapahtumaa ja tempausta teemoissa kestävä ruoka, kulutus ja liikkuminen sekä lähiluonto.
- Kestävän asumisen kummitoiminnan malli kahdessa asuinyhteisössä oppaan muodossa.
 - Kestävän asumisen kummitoiminnan opas tuettuun asumisyksikköön
 - Kestävän asumisen kummitoiminnan opas vuokrataloyhtiöön
 - Loppuraportti Kestävän asumisen kummikokeilu

Vaikutukset

- Asukkaiden kestävän arjen valintojen ja toimintatapojen vahvistuminen (ympäristöhyödyt).
- Yhteisöllisyys, osallisuus ja arjen hallinta paranevat.
- Luottamuksen ja viestinnän paraneminen hallinnon ja asukkaiden välillä.
- Monistettavissa muihin vuokrataloyhtiöihin ja tuettuihin asumisyksiköihin.

Yhteistyössä

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY
- Y-Säätiö
- Ympäristöministeriö

Vähänkyrön kulttuurikehä

Vähänkyrössä haluttiin kehittää ihmisläheistä paikallisidentiteettiä maalaispitäjässä, joka liittyi Vaasan kaupunkiin 7 vuotta sitten. Historiaaarteita nostettiin esiin uudella tapaa ja houkuteltiin ihmisiä liikkeelle lähiympäristöön. Kehittämällä kulttuuripalveluita luodaan paikallisympäystä ja nähtävää myös vierailijoille.

Tulokset

- Tuloksina karttapalvelu, konkreettisia ympäristötaideteoksia, opastuksia, käsityöläisten työnäytöksiä, videoita, esite ja kesätaiteilijayhteistyön käynnistyminen.
- Tunnistettiin matkailuviestinnän teemoiksi mystiikka ja käsityöläisyys. Hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä. Elämyksiä, ihmettelyä, ”täällä tehdään tällaistaikin”.

Vaikutukset

- Visio siitä, millaisin askelin mennään eteenpäin.
- Uusia kehittämishankkeita: patikkareittihanke, matkailutuotehanke ja uusien toimintamallien rakentaminen.
- Yhteisöllisen luovuuden henki: uusia toimijoita herää ja alkaa ehdotella ja käynnistää toimintaa, mahdollistava ja kokeileva toimintakulttuuri sekä apatian vastainen taistelu.

Yhteistyössä

- Vaasan kaupunki
- SAMK kuvataiteen koulutus Kankaanpää
- Vähäkyrö-seura
- Vähänkyrön oppaat
- Ympäristöministeriö

Kestävä elämä riihimäkeläisille

KERI-kokeilu lisäsi riihimäkeläisten tietoisuutta kestävästä palveluista ja kannusti kaupunkilaiset valitsemaan niitä. Kokeilussa muodostettiin kestävä elämäntapaa tukeva yhteisö ja luotiin tavaralainaamon toimintamalli. Kokeilua toteutettiin tapaamisilla, keskustelemalla, viestinnällä, verkostoitumalla ja kokoamalla yhteen havainnot, löydöt ja ideat.

Tulokset

- Luotiin tavaralainaamon toimintamalli.
- Julkaistiin kestävät palvelut listana ja kartalla.
- Annettiin opastusta kestäväan elämäntapaan.
- Tuotettiin satu "Sipi Siilin syntymäpäivä" ja testi "Kuka kestävan elämäntavan hahmoista olet?"
- Käynnistettiin verkosto "Kestävan elämän Riihimäki".

Vaikutukset

- Kestävät palvelut ovat kootusti esillä, jolloin saavutettavuus paranee.
- Kaupunkilaiset oppivat kestävydestä ja tekemään arjessa kestävämpiä valintoja.
- Verkosto voi viestiä kestävästä elämäntavasta laajalle yleisölle.
- Tavaralainamotoiminta kirjastossa laajenee.

Yhteistyössä

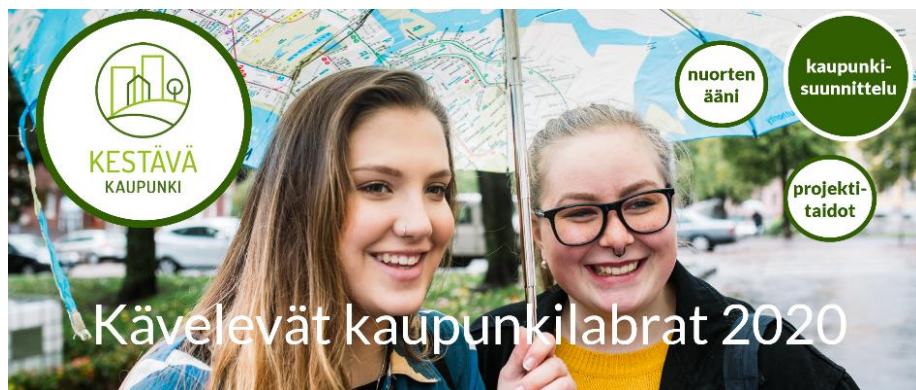
- Riihimäen kaupunki
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kävelevät kaupunkilabrat nuorille

Hankkeessa toteutettiin nuorten analyysit reittien ja julkisten paikkojen käveltävyydestä. Työkalua testattiin Kangasalan, Espoon ja Tampereen kaupungeissa. Labroissa opittiin paitsi kaupunkisuunnittelusta myös osallisuuden perustaitoja: kyseenalaistamista, kuuntelemista, katselemista, ideointia ja tiimityötä.

Tulokset

- Luotiin kaksi tapaa tehdä kävely-ympäristön analyysi yhdessä nuorten kanssa: digitaalinen ja analoginen.
- Tunnistettiin julkisen tilan potentiaalisimmat tapahtuma- ja kohtaamispaikat (nuorten omat paikat) sekä miten näitä voisi parantaa (kaupunkitilan laatuksiteerit).
- ”Kyllä tässä konkreettisen ohjelman kautta tekemällä oppii paljon enemmän kuin kirjoista lukemalla.” (JOPO-luokan opettaja, Hervanta, Tampere)

Vaikutukset

- Nuorten osaaminen ja osallisuus kaupunkisuunnittelussa kasvaa.
- Kaavoittaja saa uusia näkemyksiä.
- Liikennesuunnittelija saa konkreettisia parannusehdotuksia liikenneympäristöön.
- Opettajille uusia työkaluja.

Yhteistyössä

- FCG
- Nuorten Akatemia
- Kangasalan kaupunki
- Espoon kaupunki
- Tampereen kaupunki
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Sipoon Nikkilän keskuspuiston yleissuunnitelma ja osallistuva budjetointi

Sipoossa kuntalaiset otettiin mukaan puiston suunnitteluprosessiin ja vaikuttamaan sen valintoihin. Lähtökohtana oli suunnitella puisto houkuttelevaksi ja turvalliseksi kohtaamispaikaksi eri ikäisten asukkaiden näkökulmasta. Puiston lopullinen yleissuunnitelma on suunniteltu sen mukaisesti, mitä asukkaat päättivät vaihtoehdoista äänestämällä.

Tulokset

- Kerättiin kokemuksia kuntalaisten osallistamiskeinoista. Ideointikiertue oli erinomainen tapa jalkautua ja saada palautetta.
- Osallistamistyökalun lataaminen omaan puhelimeen sen sijaan herätti epäluuloa kaiken ikäisissä.
- Kerättiin n. 400 ideaa puiston toiminnoiksi. Neljä suunnitelmaa puiston eri osioihin äänestettiin jatkoon budjetin puitteissa.

Vaikutukset

- Kokeilu lisäsi kuntalaisten ymmärrystä asuinympäristön suunnittelusta ja kunnan rahankäytöstä.
- Toimintatapoihin kunnan sisällä tuotiin uutta. Yhteisöllinen toiminta jää käytäntöön.
- Osallistuvan budjetoinnin käyttöä voidaan laajentaa kunnan muihinkin hankkeisiin. Seuraavaksi sitä hyödynnetään Nikkilän puiston rakentamisvaiheessa.

Yhteistyössä

- Sipoon kunta
- Nomaji maisema-
- arkkitehdit Oy
- Et May Oy
- CHAOS Crowd Oy
- Sipoon Sanomat
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kierrätysmateriaalista ympäristökeksinnöksi

Lappeenrannassa poistoon menevälle uudelleen käytettävälle materiaalille etsittiin uusi elämä työstettävänä materiaalina. Hankkeessa luotiin materiaalien uudelleenkäyttökeskuksen toimintamalli. Ensimmäiset materiaalilahjoitukset saatiin yrityksiltä ja niitä jaettiin eteenpäin kouluille työstömateriaaliksi.

Tulokset

- Kaupungin tiloissa on avattu Innoverstas.
- Uusiokäyttökeskukseen materiaalia lahjoittavat yritykset saavat ympäristömerkin käytettäväksi markkinoinnissaan. Jatkossa myös kuntalaisten lahjoitukset mukana.
- Kaupunkilaiset voivat korjata, tuunata, keksiä sekä rakentaa uusia tuotteita.
- Mahdollistettiin koululaistoimintaa, kerhoja ja päiväleirejä.

Vaikutukset

- Uusia näkökulmia kulutukseen, oppimiseen, yhteisöllisyyteen, vaikutusmahdollisuuksiin, yhteistyöhön, yrittäjyyteen ja innovointiin.
- Skaalautuu kaiken kokoisiin kuntiin. Mahdollisuus paikalliseen twistiin.

Yhteistyössä

- Lappeenrannan kaupunki
- Ympäristöministeriö

